

УНІВЕРСИТЕТ ТРАНСФОРМАЦІЇ
МАЙБУТНЬОГО

ЗАКЛАД ВИЩОЇ ОСВІТИ «УНІВЕРСИТЕТ ТРАНСФОРМАЦІЇ МАЙБУТНЬОГО»

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ «Управління публічними фінансами»

КАФЕДРА МЕНЕДЖМЕНТУ

<https://uft.in.ua/>

Телефон: +38 (073) 047-26-26

E-mail: info@uft.in.ua

Викладач – КЛИМЕНКО Тетяна Вікторівна, канд. екон. наук, доцент,
доцент кафедри менеджменту

Галузь знань	28 «Публічне управління та адміністрування»					
Шифр та назва спеціальності	281 «Публічне управління та адміністрування»					
Назва освітньо-професійної програми	«Публічне управління та адміністрування»					
Рівень вищої освіти	Другий (магістерський)					
Статус навчальної дисципліни (обов'язкова/вибіркова)	вибіркова					
Мова викладання	Українська					
Форма навчання	Семестр викладання	Обсяг навчальної дисципліни	Лекції (годин)	Практичні заняття (годин)	Самостійна робота (годин)	Підсумковий контроль
Денна	2–3 семестр	120 год, 4 кредити ЄКТС	20	20	80	Диференційований залік
Заочна	2–3 семестр		6	6	108	

ЗАГАЛЬНА ІНФОРМАЦІЯ ПРО НАВЧАЛЬНУ ДИСЦИПЛІНУ

Анотація дисципліни	<p>Навчальна дисципліна спрямована на підготовку фахівців, здатних здійснювати ефективне управління фінансовими ресурсами на державному та місцевому рівнях. Курс базується на поєднанні стратегічного підходу до формування фінансової політики з практичними інструментами забезпечення фінансової стійкості та прозорості публічного сектору.</p> <p>Програма охоплює питання стратегічного планування та прогнозування бюджетних показників, впровадження моделі управління видатками за результатами та оцінки фіскальних ризиків. У процесі навчання значна увага приділяється механізмам адміністрування доходів, казначейському супроводу бюджетних коштів, управлінню державним боргом та інвестиціями. Окремим блоком розглядаються питання внутрішнього контролю, аудиту ефективності та впровадження цифрових технологій для забезпечення підзвітності публічних фінансів.</p>
Мета і завдання дисципліни	<p>Метою дисципліни є формування у майбутніх управлінців системи професійних знань та прикладних навичок щодо стратегічного планування, ефективного розподілу та результативного використання публічних фінансових ресурсів на загальнодержавному та місцевому рівнях для забезпечення фінансової стійкості публічного сектору та досягнення цілей сталого суспільного розвитку.</p>
Компетентності, формуванню яких сприяє дисципліна	<p>Здатність аналізувати фінансові процеси та приймати на цій основі обґрунтовані рішення для публічного сектору.</p> <p>Здатність оцінювати результативність використання коштів та ефективність виконання цільових програм.</p> <p>Навички роботи з фінансовою інформацією для підготовки звітності та забезпечення підзвітності в публічній сфері.</p> <p>Вміння орієнтуватися у міжнародних стандартах управління фінансами та враховувати безпекові вимоги держави.</p>
Результати навчання	<p>Здійснювати аналіз фінансових показників та готувати пропозиції для прийняття управлінських рішень у публічній сфері.</p> <p>Проводити оцінку виконання бюджетних програм, визначаючи, наскільки ефективно були використані кошти для досягнення поставленої мети.</p> <p>Готувати фінансову звітність та аналітичні матеріали, що забезпечують прозорість і підзвітність установ публічного сектору.</p> <p>Розуміти особливості управління коштами в умовах кризових ситуацій та знати міжнародні принципи прозорості публічних фінансів.</p>

Навички Soft skills	<p><i>Комунікативна взаємодія:</i> здатність зрозуміло аргументувати фінансові рішення, проводити презентації показників та конструктивно взаємодіяти з колегами й аудиторами.</p> <p><i>Управлінське лідерство:</i> вміння приймати відповідальні рішення в умовах обмежених ресурсів, керувати фінансовими ризиками та діяти професійно в нестандартних ситуаціях.</p> <p><i>Особиста ефективність:</i> орієнтованість на конкретний результат, стресостійкість при роботі з дедлайнами та здатність швидко адаптуватися до змін у законодавстві.</p> <p><i>Інтелектуально-аналітичний розвиток:</i> критичне мислення при роботі з фінансовою інформацією, логіка в побудові прогнозів та вміння бачити причинно-наслідкові зв'язки в економічних процесах.</p>
Методи навчання	<p>Опанування змісту дисципліни відбувається шляхом проведення класичних та інтерактивних лекцій із застосуванням мультимедіа, колективних обговорень, дискусій, роботи в мікрогрупах і консультацій з викладачами. При цьому застосовуються такі засоби навчання: інформаційні (підручники і навчальні посібники, у т.ч. електронні), дидактичні (таблиці, навчальні відеофільми, презентації, демонстраційні приклади), технічні (аудіовізуальні засоби, засоби телекомунікацій, мультимедіа тощо)</p>
Матеріально-технічні ресурси	<p>Ноутбук. Мультимедійний проектор. Доступ до глобальної мережі Internet. Хмарні технології підтримки освітнього процесу: Google Classroom / Moodle (підтримка практичних занять) Google Meet / Zoom (онлайн-лекції, практичні заняття)</p>

ІНФОРМАЦІЯ ПРО КОНСУЛЬТАЦІЇ

Відповідно до окремого графіка

ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Назви змістових модулів	Зміст модулів
Змістовий модуль 1. Стратегічне планування та політика публічних фінансів	<p>Тема 1. Система управління публічними фінансами: архітектура та оцінка. Концепція Good Governance. Міжнародні стандарти PEFA. Повноваження та відповідальність суб'єктів управління фінансами (Мінфін, Казначейство, Рахункова палата).</p> <p>Тема 2. Середньострокове бюджетне планування та фіскальні ризики. Розробка Бюджетної декларації. Моделювання впливу макроекономічних показників на стійкість фінансової системи. Управління фіскальними ризиками.</p>

	<p>Тема 3. Програмно-цільовий метод та бюджетування, орієнтоване на результат. Управління бюджетними програмами. Формування матриці результативних показників. Оцінка ефективності та економічності витрачання публічних коштів.</p>
	<p>Тема 4. Фінансовий менеджмент у системі децентралізації та місцевого розвитку. Міжбюджетні відносини. Управління фінансовим потенціалом територіальних громад. Стратегічне планування місцевих бюджетів.</p>
	<p>Тема 5. Управління доходами та фіскальне адміністрування. Оцінка податкового потенціалу та податкових витрат. Адміністрування податків як сервісна функція держави. Протидія фінансовим зловживанням.</p>
<p>Змістовий модуль 2. Механізми функціонування та моніторингу публічних фінансів</p>	<p>Тема 6. Казначейський менеджмент та управління ліквідністю. Функціонування Єдиного казначейського рахунку. Прогнозування та управління грошовими потоками. Цифровізація казначейських процесів.</p>
	<p>Тема 7. Стратегічне управління державним боргом та гарантіями. Боргова стійкість та стратегія управління дефіцитом. Взаємодія з міжнародними фінансовими інституціями. Мінімізація ризиків за державними гарантіями.</p>
	<p>Тема 8. Менеджмент публічних закупівель та інвестиційних проєктів. Стратегічний підхід до закупівель (Prozorro). Основи управління публічними інвестиціями (PIM) та оцінка соціально-економічного ефекту проєктів.</p>
	<p>Тема 9. Державний фінансовий аудит та система внутрішнього контролю. Аудит ефективності. Розбудова системи внутрішнього контролю. Міжнародні стандарти INTOSAI.</p>
	<p>Тема 10. Прозорість, підзвітність та антикорупційні інструменти. Відкриті дані та цифрові платформи моніторингу (Open Budget, Spending.gov.ua). Громадський контроль та інструменти запобігання корупції.</p>

СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНИХ ДЖЕРЕЛ

Основна література:

1. Бюджетна система: підручник / за ред. В. Г. Дем'янишина, О. П. Кириленко, З. М. Лободіної. Тернопіль : ЗУНУ, 2020. 624 с.
2. Дем'янишин В. Г., Лободіна З. М. Бюджетний менеджмент : навч. посібник. Тернопіль: ЗУНУ, 2024. 377 с. Бюджетна система України: навчальний посібник в схемах і таблицях / С. В. Качула, Г. Є. Павлова, Л. В. Лисяк, Добровольська О.В., Л. І. Катан. Дніпро: Монолит, 2021. 332 с.
3. Марченко О. М., Пушак Я. Я., Ревак І. О. Фінансова безпека держави: навчальний посібник. Львів, 2020. 356 с.
4. Миськів Г. Бюджетна система : теоретичні та практичні аспекти (у схемах і таблицях) : навчальний посібник. Львів : Растр-7, 2020. 272 с.
5. Карлін М. І., Проць Н. В., Борисюк О. В., Н.С. Вавдіюк Л. М. Черчик. Публічні фінанси: навчальний посібник; за ред. д.е.н., проф. М. І. Карліна. Луцьк: Волинський національний університет імені Лесі Українки, 2023. 358 с.
6. Луніна І. О., Бондарук Т. Г. Публічні фінанси та міжбюджетні відносини: навч. посіб. Київ: ДП «Інформ.-аналіт. агентство», 2019. 304 с.
7. Маслій Н. Д., Дем'янчук М. А. Фінанси публічного сектору: українські реалії та світовий досвід: навчальний посібник. Одеса: Астропринт, 2022. 384 с.
8. Музика-Стефанчук О.А., Якимчук Н.Я. Сучасне фінансове право. Право публічних фінансів: підручник. Київ: АртЕк, 2024. 656 с.

Допоміжна література:

1. Бліщук К. М. Особливості управління публічними фінансами у воєнний період. Ефективність державного управління. 2023. №(70/71). URL: <https://doi.org/10.36930/507008>
2. Бліщук К.М., Козак І.І. Ефективність управління публічними фінансами в нових економічних умовах. Ефективність державного управління. 2020. Вип.2. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/efdu_2020_2_16
3. Бондарук Т.Г. Фіскальна політика в умовах воєнного стану як фактор економічного розвитку територій. Ефективна економіка. 2022. №12. URL: <https://nauka.com.ua/index.php/ee/article/view/872/881>
4. Бюджетний кодекс України від 8 липня 2010 р. №2456-VI. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2456-17>
5. Бюджетний менеджмент : підручник. В 2 ч. / В.О. Онищенко, С.В. Онищенко, А.Ю. Бережна, О.М. Філонич ; за ред. В.О. Онищенко. Київ : Знання України, 2023. Ч. 1. 645 с.
6. Бюджетний менеджмент : підручник. В 2 ч. / В.О. Онищенко, С.В. Онищенко, А.Ю. Бережна, О.М. Філонич ; за ред. В.О. Онищенко. Київ : Знання України, 2023. Ч. 2. 799 с.
7. Бюджетно-податкова безпека (у схемах і таблицях) : навч. посіб.; за ред. Г.В. Миськів. Львів: ЛьвДУВС, 2021. 276 с.
8. Гапонюк О. І., Сирмаміїх І.В. Методи оцінки фінансових ризиків в системі публічного управління. Центральнoукраїнський вісник права та публічного управління. 2023. Вип. 2. С. 5-8
9. Казначейська система: підручник / за наук. ред. д. е. н., проф. А. І. Крисоватого, д. е. н., проф. О. П. Кириленко, Т. Я. Слюз. Тернопіль: ЗУНУ, 2020. 364 с.
10. Кіт О. Р. Інструментарій публічного управління фінансовими ресурсами територіальних громад. Публічне

адміністрування та національна безпека. 2024. №10. С. 49-54.

11. Коваленко М. М., Сікало М.В. Роль цифровізації у розвитку публічних фінансів. Теорія та практика державного управління. 2024. Вип. 2. С. 217-242.

12. Кульчій І.О., к.держ.упр., доц. кафедри держ. управління і права. Антикризове управління: навчальний посібник. Полтава: ПолтНТУ, 2016. 120 с.

13. Кучер Г. В. Державні фінансові ресурси : монографія. Київ : Київ. нац. торг.-екон. ун-т, 2018. 608 с.

14. Луніна І.О. Публічні фінанси в макроекономічній політиці зростання : монографія . НАН України, ДУ «Ін-т екон. та прогноз. НАН України». Київ, 2020. 440 с.

15. Податковий кодекс України від 2 грудня 2010 р. №2755-VI. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2755-17#Text>

16. Про місцеве самоврядування в Україні: Закон України від 21 трав. 1997 р. № 280/97-ВР. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/280/97-%D0%B2%D1%80#Text>

17. Про публічні закупівлі: Закон України від 25 груд. 2015 р. №922-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/922-19#Text>

18. Прутська О., Мартинова Л. Управління публічними фінансами під час війни. Економіка та суспільство. 2023. №55. URL: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2023-55-57>

19. Прутська, О., Мартинова, Л. (2023). Управління публічними фінансами під час війни. *Економіка та суспільство*, (55). <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2023-55-57>

20. Хомутенко А. В. Сучасна парадигма управління державними фінансами України: монографія. К.: ФОП Гуляєва В. М. 2019. 384 с.

21. Юрченко М.Є., Клименко Т.В. Ефективне податкове адміністрування як передумова розвитку податкової системи. Економічний часопис Східноєвропейського національного університету імені Лесі Українки / уклад. Л.Г. Ліпич, М.Б. Кулинич. Луцьк : Вежа-Друк, 2020. №3(23). 186с. С. 153-161.

22. Юрченко М.Є., Клименко Т.В. Проблеми функціонування системи податкового контролю в Україні. Економічний часопис Східноєвропейського національного університету імені Лесі Українки: журнал / уклад. Л.Г. Ліпич, М.Б. Кулинич. Луцьк : Вежа-Друк, 2021. № 2 (26). 151 с. С. 62-70.

23. Ярошевич Н. Б., Кондрат І. Ю., Якимів А. І. Бюджетна система : практикум: навчальний посібник. Львів : Новий Світ-2000, 2019. 400 с.

24. Romenska K., Chentsov V., Rozhko O., Uspalenko V. Budget planning with the development of the budget process in Ukraine. Problems and Perspectives in Management. 2020. Vol. 18 (2). P. 246–260 . URL: https://www.businessperspectives.org/images/pdf/applications/publishing/templates/article/assets/13617/PPM_2020_02_Romenska.pdf

25. Williams D., Calabrese Th., Harju S. A Theory of Participatory Budgeting Decision Making as a Form of Empowerment. CUNY: New York, NY, USA, 2018. URL: https://academicworks.cuny.edu/bb_pubs/1166

Інформаційні джерела та Internet-ресурси:

1. <https://www.kmu.gov.ua/>

2. <http://www.nbu.gov.ua/>

3. <https://dasu.gov.ua/>

4. <https://www.treasury.gov.ua/ua>
5. URL: <https://tax.gov.ua/>
6. <https://decentralization.ua/>
7. <https://zakon.rada.gov.ua/laws/main/index>
8. <http://www.minfin.gov.ua>
9. <http://www.bank.gov.ua>
10. <https://openbudget.gov.ua/>
11. <https://dream.gov.ua/ua>
12. <https://prozorro.gov.ua/uk>